INNOVATSION TEXNOLOGIYALARNING TA'LIM SIFATINI OSHIRISHDAGI AHAMIYATI

M.A.Abduvaliyeva
Guliston davlat pedagogika instituti
Pedagogika va psixologiya yo'nalishi magistranti
e-mail: mashhuraabduvaliyeva26@g-mail.com

Annotatsiya: ushbu maqolada siz butun jahonda globallashuv davrida ta'limni modernizatsiya qilishda, ta'limning sifati va samaradorligini jahon talablariga mos ravishda yuqori ko'rsatgichga olib chiqishda innovatsion texnologiyalarning o'rni qay darajada muhim ekanligi haqida tatbiq etilgan.

Kalit so'zlar: *ta'lim, texnologiya, modernizatsiya, interfaol, o'qitish, metod, didaktik texnologiyalar, faoliyat.*

Abstract: in this article, you will learn how important the role of innovative technologies is in modernizing education in the era of globalization, in bringing the quality and efficiency of education to a high level in accordance with global requirements.

Key words: *education, technology, modernization, interactive, teaching, method, didactic technologies, activity.*

Mamlakatimizda barcha sohalarda bo'lgani singari ta'lim sohasida ham yanada takomillashtir bo'yicha chuqur islohotlar amalga oshirilmoqda. Ta'lim taraqqiyotini jahon andozasi darajasiga ko'tarish bosh maqsadimiz etib belgilangan. Buning asosi sifatida "Ta'lim to'g'risida"gi qonun hamda "Kadrlar tayyorlash milliy davlat dasturi" kabi asosiy mezonlarimizni ayta olamiz va buning zamirida malakatimizda ta'lim tizimini tubdan isloh qilish, yosh avlodga samarali va sifatli ta'limni tashkil etish yotadi. Asosiy mezonimizning amaliy natijasi sifatida jamiyatga yuqori deontologiyaga ega, raqobatbatbardosh kadrlarni yetishtirish tashkil etadi. Butun jahondagi globallashuv davrida ta'lim oluvchilarni axborot oqimidan to'g'ri foydalanishga hamda mustaqil faoliyatti to'ri tashkil etishga yo'naltirish ta'limning asosiy vazifalaridan biriga aylanmoqda.

Ta'lim sifatini va samaradorligini oshirish hozirgi vaqtda ta'lim muassassalariga o'z sohasi bilimlarini va yondosh bilimlarni chuqur o'zlashtirgan, o'z ustida tinimsiz mehnat olib boruvchi, zamonaviy pedagogik texnologiyalar haqida keng ko'lamli nazariy va amaliy bilimlarga ega va uni unumli qo'llay oluvchi o'qituvchilarni talab etadi.

"Innovatsiya" atamasi lotincha "novatio" so'zidan olingan bo'lib, "yangilanish" (yoki "o'zgarish"), "in" qo'shimchasi esa lotinchadan "yo'nalishida" deb tarjima qilinadi, agar buni yaxlit "Innovatio" ko'rinishida tarjima qilsak – "o'zgarishlar yo'nalishida" deb izohlanadi. Innovation tushunchasi birinchi bo'lib XIX-asrning ilmiy tadqiqotlarida paydo bo'ldi. Innovatsiyaga har qanday turdagi yangilik sifatida emas, balki mavjud tizimning samaradorligini jiddiy ravishda oshiradigan omil sifatida qarashimiz lozim. Keng tarqalgan yanglish fikrlashlarga qaramasdan innovatsiyalar kashfiyotlardan farq qiladi.

Innovatsion ta'lim texnologiyasi – bu ta'lim jarayonining samaradorligini oshirish uchun shart-sharoitlarni yaratish uchun mavjud usullar va vositalarni qandaydir yangi yoki sifat jihatidan yaxshilashni o'z ichiga olgan ta'lim faoliyatini tashkil etish metodologiyasidir. Ta'limdagi innovatsion faoliyat ta'lim sohasidagi innovatsiyalarning paydo bo'lishiga qaratilgan kompleks faoliyatni o'z ichiga oladi. Bu innovatsiyalar ta'lim jarayonini tashkil etishning usul va usullari, ta'lim va tarbiya jarayonida foydalaniladigan resurslar, ilmiy nazariyalar va tushunchalar bo'lishi

mumkin. Ta’lim sohasidagi innovatsion texnologiyalar doimiy ravishda rivojlanib, ularning turlari kengayib boradi. Quyidagi asosiy texnologiyalar guruhlarini ajratish mumkin:

1. Fan ta’limi sohasida axborot-kommunikatsiya texnologiyalari yoki AKT. Ushbu texnologiyalardan foydalanish axborot jamiyatining rivojlanishi va hayotning barcha sohalarida axborot vositalarini faol joriy etish bilan bog‘liq. Bunday texnologiyalar talabalar ongini axborotlashtirishga qaratilgan. Ta’lim dasturlari informatika, axborot jarayonlari va AKTni o‘rganishga qaratilgan yangi fanlarni o‘z ichiga oladi. Professor-o‘qituvchilar va talabalarning axborot madaniyatini oshirishga yordam berish uchun o‘quv jarayoni ham faol ravishda axborotlashtirilmoqda;

2. Shaxsga yo‘naltirilgan texnologiyalar. Ushbu texnologiyalar shaxsni ta’lim va tarbiyada ustuvor o‘ringa qo‘yishga qaratilgan. Butun ta’lim jarayoni shaxsning o‘ziga xosligi va rivojlanish xususiyatlarini hisobga olgan holda shaxsni rivojlantirishga qaratilgan.

3. O‘quv jarayonini axborot-tahliliy ta'minlash. Ushbu guruh texnologiya-laridan foydalanish har bir o‘quvchi, sinf, parallel, ta’lim muassasasining rivojlanishini o‘rganishga, ularni adekvat baholashga qaratilgan;

4. Intellektual rivojlanish monitoringi. Texnologiyalar grafiklardan foydala-nishga, test tizimiga, individual o‘quvchilarning rivojlanish dinamikasini va umuman ta’lim sifatini kuzatish imkonini beruvchi yangi baholash usullariga asoslangan;

5. Ta’lim texnologiyalari. O‘quv jarayonini ta’limdan ajratib bo‘lmaydi. Shuning uchun shaxsni, uning asosiy fazilatlarini rivojlantirishning yangi usullari joriy etilmoqda;

6. Didaktik texnologiyalar. Ular ta‟lim muassasasi rivojlanishining asosiy omili hisoblanadi. Bunday texnologiyalar an'anaviy va innovatsion texnologiyalardan foydalanishni o‘z ichiga olgan texnika va vositalar majmuasiga asoslanadi: o‘quv adabiyotlari bilan mustaqil ishlash, audiovizual, multimedia vositalaridan foydalanish, tabaqalashtirilgan o‘qitish usullari.

Innovatsion texnologiyalarning ta’lim sifatini va samaradorligini oshirishdagi ahamiyati – bu ta’limni tartibga solish, uni to‘g‘ri yo‘naltirishdir.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. O‘zbekiston Respublikasining «Ta’lim to‘g‘risida»gi O‘RQ-637-son Qonuni. – T., 2020 yil, 23 sentyabr.

2. Ishmuxamedov R.J. Innovasion texnologiyalar yordamida ta’lim samaradorligini oshirish yullari. T.: TDPU, 2004.

3. Oliy ta‟limda faol va interaktiv ta’lim texnologiyalari (darslarni o„tkazish shakllari): darslik / komp. T.G. Muxin. - Nijniy Novgorod: NNGASU, 2013. - 97 p.

4. Zamonaviy ta’lim texnologiyalari: darslik / mualliflar jamoasi; ed. Bordovskoy N.V. - 2-nashr, o‘chirilgan - M.: KNORUS, 2011. - 432 b